

גאוגרפיה

גאוגרפיה, מיקוד משותף לשאלונים:

210631 – 3 יח"ל;

057202 – גאוגרפיה נושאת או חבלית, 2 יח"ל,

חלק מבחינת 5 יח"ל;

210061 – ארץ-ישראל והמזרח התיכון, 2 יח"ל, חלק מבחינת 5 יח"ל

057102 – חבל שלא נכלל בתכנית הלימודים, 1 יח"ל

שים לב!

להלן פירוט החומר שממנו יחוברו שאלות המבחן וגם חומר שלא ייכלל במבחן.

תכנית הלימודים בגאוגרפיה מעודכנת לתש"ס.

הערה: חלק מהשאלונים יכללו נספחים ובהם איורים.

הנושאים שייכללו במבחן מפורטים להלן בלי הדגשה גרפית מיוחדת.

הנושאים שלא ייכללו במבחן מובאים במסגרת.

גאוגרפיה של ארץ-ישראל

- גאוגרפיה חבלית של אחד מאזורי הארץ, מתוך הדגשת התנאים הפיזיים והכלכליים.
- המים וגופי המים בארץ ישראל.
- גאוגרפיה עירונית, בהדגשה של אחת הערים בארץ.
- שימושי קרקע בשני אזורים בארץ.
- גאוגרפיה של החקלאות בארץ.
- איכות הסביבה בארץ.
- ניתוח תמונה.

ח. אזורי הרי יהודה, הגליל, בקעת הירדן ומישור החוף הדרומי – לא ייכללו בתכנית הבחינה במועד זה.

ט. מבין המאמרים שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר ס"ג/1, לא ייכללו שני המאמרים האלה:
 "שינויים בתפיסת המדבר: גישות חדשות לפיתוח הנגב", י' גרדוס, שי דובר.
 "מדיניות פיזור התעשייה בישראל", עי רזין.

גאוגרפיה של המזרח התיכון

- האוכלוסייה באחת ממדינות המזרח התיכון.
- גאוגרפיה פיזית של אחת ממדינות המזרח התיכון.
- תחבורה במזרח התיכון.
- גאוגרפיה של האוכלוסייה במזרח התיכון.

ה. בשאלות על מדינות מסוימות (סעיפים א-ב), לא ייכללו המדינות: מצרים, סוריה ולבנון.

ו. מבין המאמרים מתוך הספר **יישוב, חברה וכלכלה: פרקים בגיאוגרפיה של המזרח התיכון**, שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר ס"ג/1, לא ייכללו שני המאמרים האלה:
 "מתחים בתהליכי המודרניזציה באזור המפרץ הפרסי", אי פלסקוב.
 "הגירה במזרח התיכון ממדינות עניות למדינות עשירות", אי קנובסקי.

- ז. מבין המאמרים מתוך הספר **המזרח התיכון בפתח המאה ה-21: מבחר מאמרים בגיאוגרפיה לחטיבה העליונה**, שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר ס"ג/1, **לא** ייכללו שני המאמרים האלה: "טורקיה במאה ה-20: בין מזרח למערב", א' ליאל. "תיירות בתימן על רקע שבטיות ומרקסיזם", פ' ברנס, כ' קופר.

גאוגרפיה של המזרח התיכון על סף המאה ה-21

- כפי שפורסם בחוזר מפמ"ר ס"ג/1, **לא** ייכללו הפרקים הבאים מתוך הספר **גאוגרפיה של המזרח התיכון – תמורות על סף המאה ה-21**, במועד הבחינה הנוכחי: מפרק א' הסעיף: "גאוגרפיה היסטורית של המזרח התיכון", מפרק ב' הסעיף "קרקע וצומח במזרח התיכון" והפרקים ז' ו-י"א במלואם.

- א. כלכלה ותחבורה באחת ממדינות המזרח התיכון.
ב. החקלאות והחברה הכפרית באחת ממדינות המזרח התיכון.
ג. איכות הסביבה במזרח התיכון.
ד. אוכלוסייה והתיישבות במזרח התיכון.
ה. בשאלות על מדינות מסוימות במזרח התיכון (סעיפים א-ב) **לא** ייכללו המדינות לבנון וסוריה.
- ו. מבין המאמרים מתוך הספר **יישוב, חברה וכלכלה: פרקים בגיאוגרפיה של המזרח התיכון**, שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר ס"ג/1, **לא** ייכללו שני המאמרים האלה: "מתחים בתהליכי המודרניזציה באזור המפרץ הפרסי", א' פלסקוב. "הגירה במזרח התיכון ממדינות עניות למדינות עשירות", א' קנובסקי.
- ז. מבין המאמרים מתוך הספר **המזרח התיכון בפתח המאה ה-21: מבחר מאמרים בגיאוגרפיה לחטיבה העליונה**, שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר ס"ג/1, **לא** ייכללו שני המאמרים האלה: "טורקיה במאה ה-20: בין מזרח למערב", א' ליאל. "תיירות בתימן על רקע שבטיות ומרקסיזם", פ' ברנס, כ' קופר.

גאוגרפיה חבלית

ארצות הברית

- א. צמחייה טבעית ופארקים לאומיים.
ב. גאוגרפיה של התחבורה בארצות הברית.
ג. מבנה הנוף ועיצובו באזורים שונים בארצות הברית. **לא** כולל את המישורים הגדולים והחוף המזרחי.

ארצות הברית הבתר-תעשייתית

השאלות יחוברו מהספר **גיאוגרפיה של ארצות הברית הבתר-תעשייתית**, הוצאת האגף לתכנון לימודים, משרד החינוך והתרבות, מהפרקים האלה: פרקים 2-4 (עמ' 20-99), מהחלק הראשון של הספר ומהפרקים ב-ג (עמ' 133-155) מהחלק השני של הספר.

מערב אירופה לקראת המאה ה-21

השאלות יחברו מהספר **מערב אירופה לקראת המאה ה-21**, הוצאת האגף לתכניות לימודים, משרד החינוך, התרבות והספורט, מהפרקים האלה: פרקים 5-6 (עמ' 59-92) ו-9-10 (עמ' 125-146) מהחלק הראשון של הספר ומהפרקים ג' (עמ' 187-198), ח' (עמ' 231-240) מהחלק השני של הספר.

העולם המתפתח (העולם השלישי)

- א. האוכלוסייה במדינות מתפתחות.
- ב. ערים ועיור במדינות מתפתחות.
- ג. מחצבים, אנרגיה ותעשייה.

גאוגרפיה נושאית

יישובים עירוניים

- א. אזורים נחשלים ומשכנות עוני בערים.
- ב. פרברים, אגדי ערים ויישובי בת.
- ג. מרכז עסקים ראשי (מע"ר).
- ד. ערים חדשות.
- ה. שימושי קרקע בעיר.
- ו. ערי מטרופולין.

גאוגרפיה כלכלית

- א. גאוגרפיה כלכלית של גידולי מזון בסיסיים.
- ב. מיקום תעשיות שונות.
- ג. גאוגרפיה של התחבורה.

גאולוגיה

- א. שיטות למדידת זמן גאולוגי.
- ב. הגאולוגיה של הנפט ושל המים.
- ג. וולקנולוגיה ותורת הלוחות.

גאומורפולוגיה

- א. עיצוב נהרי.
- ב. עיצוב נוף על ידי קרחונים.
- ג. תופעות קארסטיות.

אקלים

- א. לחץ אוויר ורוחות.
- ב. ניתוח קלימוגרפים וזיהוי אזורי אקלים.
- ג. טמפרטורת האוויר והגורמים המשפיעים עליה.

חבל שלא נכלל בתכנית הלימודים (Unseen), 1 יח"ל, 057102

הנושאים שייכללו בשאלות יעסקו במבנה החבל וביחידות הפיזיות שבו, בעיצוב הגאומורפולוגי שלו, באקלים החבל, באוכלוסייה ובתפרושתה וברמת הפיתוח והכלכלה של החבל.